

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠENJU VANZAVODSKIH SANKCIJA I MERA

Član 1.

U Zakonu o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera („Službeni glasnik RS”, broj 55/14), u članu 6. stav 4. posle reči: „legitimaciju” dodaju se reči: „i službenu značku”.

Član 2.

Posle člana 6. dodaju se naziv člana i član 6a koji glase:

„Prvi razgovor

Član 6a

Nakon dostavljanja pravnosnažne i izvršne odluke suda, Poverenik poziva na prvi razgovor lice prema kojem se sprovodi izvršenje kućnog zatvora.

Poverenik pismeno nalaže licu iz stava 1. ovog člana da se određenog dana javi u povereničku kancelariju na prvi razgovor, kako bi odredio datum započinjanja izvršenja krivične sankcije.

Ako se lice iz stava 1. ovog člana ne javi na prvi razgovor u povereničku kancelariju u roku od tri dana od dana kada je trebalo da se javi, Poverenik obaveštava nadležni sud.

U slučaju iz stava 3. ovog člana sud naređuje dovođenje, a ako se lice krije ili je u bekstvu, naređuje izdavanje poternice i o tome obaveštava Poverenika.”

Član 3.

U članu 7. posle stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Lice prema kojem se sprovodi izvršenje dužno je da nadoknadi štetu Upravi, za oštećenje ili uništenje uređaja za lociranje, koju prouzrokuje namerno ili krajnjom nepažnjom.”

Dosadašnji st. 3. do 6. postaju st. 4. do 7.

Član 4.

Posle člana 17. dodaju se naziv člana i član 17a, koji glase:

„Pravo na boravak van prostorija

Član 17a

Okrivljeni prema kome se primenjuje mera kućnog pritvora ima pravo na boravak van prostorija u kojima se primenjuje mera u trajanju od najviše jedan čas dnevno u periodu od 7 do 17 časova.

Ako se utvrdi zloupotreba prava iz stava 1. ovog člana sud će, na obrazloženi predlog Poverenika, doneti odluku o oduzimanju tog prava.

Protiv odluke iz stava 2. ovog člana okrivljeni može izjaviti žalbu u roku od tri dana od dana dostavljanja vanraspravnom veću istog suda.

Žalba iz stava 3. ovog člana ne zadržava izvršenje odluke.”

Član 5.

U članu 23. stav 2. broj: „13” zamenjuje se brojem: „7”.

Posle stava 5. dodaje se stav 6. koji glasi:

„Osuđeni može napustiti prostorije u kojima stanuje na poziv suda ili drugog državnog organa. Poverenik poziv dostavlja Povereničkoj službi, a vreme koje je osuđeni proveo van prostorija u kojima stanuje evidentira se u listi praćenja i u dosijeu koji se vodi u Povereničkoj službi u elektronskoj formi.”

Član 6.

U članu 24. stav 1. briše se tačka 4).

Član 7.

U članu 62. stav 1. reči: „Povereničke službe” zamenjuju se rečju: „Uprave”.

Član 8.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. stav 1. tačka 2) Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Republika Srbija, između ostalog, uređuje i obezbeđuje ostvarivanje i zaštitu sloboda i prava građana, ustavnost i zakonitost.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera objavljen je u „Službenom glasniku RS”, broj 55/14 od 23. maja 2014. godine.

U dosadašnjoj praksi i primeni Zakona o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera uočene su oblasti koje treba detaljnije regulisati u cilju efikasnije primene zakona. Predložene izmene bi doprinele da alternativni vidovi kažnjavanja učinilaca krivičnih dela daju bolje efekte i da se poboljša efikasnost u radu Povereničke službe, koje će se pozitivno odraziti i na kvalitet profesionalnog rada.

Unapređenjem zakonske regulative se postiže i bolje poštovanje prava učinilaca krivičnih dela, s obzirom da se predviđa da lica prema kojima se primenjuje mera kućnog pritvora ima pravo boravka van prostorija u kojima se primenjuje mera u trajanju od sat vremena.

Izmenama u oblasti stručnog nadzora bi se poboljšao rad Povereničke službe i učinio efikasnijim.

Sve navedene izmene su jedan od preduslova za unapređenje alternativnih sankcija u skladu sa Probacionim pravilima Saveta Evrope. Zakon o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera u osnovi je idejno bio inspirisan zakonodavstvom zemalja sa razvijenim tradicijama u primeni alternativnih oblika kažnjavanja, a prilagođen našim uslovima i našem zakonodavstvu. Nakon četvorogodišnje primene ovog zakona smatramo da su predložene izmene u skladu sa našom najboljom praksom.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Član 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera (u daljem tekstu: Predlog zakona), odnosi se na izmenu u članu 6. Zakona o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera („Službeni glasnik RS”, broj 55/14), propisuje se da pored službene legitimacije Poverenik ima i službenu značku.

Članom 2. Predloga zakona dodaje se član 6a kojim se preciziraju postupci Poverenika i nadležnog suda prema licu prema kojem se sprovodi izvršenje kućnog zatvora kako bi se sprečila eventualna namera učinilaca krivičnih dela da izbegavaju izvršenje izrečene kazne.

U članu 3. Predloga zakona preciziraju se obaveze lica prema kojima se sprovodi elektronski nadzor u slučaju oštećenja uređaja za lociranje koje on prouzrokuje namerno ili krajnjom nepažnjom, propisivanjem obaveze nadoknade štete.

U članu 4. Predloga zakona određuje se da lica prema kojima se primenjuje mera kućnog pritvora mogu da borave van prostorija u kojima se navedena mera sprovodi u trajanju od jednog časa dnevno, što je u skladu sa poštovanjem prava lica lišenih slobode i preporukom Zaštitnika građana.

Članom 5. Predloga zakona menja se vremenski period u kome osuđena lica mogu da borave van prostorija u kojima stanuju u trajanju od najviše dva časa

dnevno, čime se postiže da osuđena lica mogu te sate da konstruktivnije koriste radi zadovoljavanja svojih realnih potreba. Dodavanjem stava 6. u ovom članu određuje se način postupanja poverenika, kada osuđeni treba da se odazove na poziv suda ili drugog državnog organa.

U članu 6. Predloga zakona predviđena je izmena člana 24. stav 1. tačka 4) važećeg zakona, s obzirom da je napuštanje prostorija u kojima osuđeni stanuje u slučaju odazivanja na poziv suda ili drugog državnog organa, propisano dopunom u članu 5. Predloga zakona.

U članu 7. Predloga zakona uvodi se izmena u pogledu stručnog nadzora nad izvršenjem vanzavodskih sankcija i mera gde se precizira da taj nadzor umesto lica u Povereničkoj službi vrše ovlašćena lica u sastavu Uprave za izvršenje krivičnih sankcija.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna sredstva iz budžeta Republike Srbije.

PREGLED ODREĐABA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Član 6.

Poslove izvršenja obavlja državni službenik iz povereničke kancelarije (u daljem tekstu: Poverenik).

Poverenik je ovlašćen da prikuplja podatke o licima prema kojima se sprovodi izvršenje, da uspostavi kontakt sa porodicom, da izvrši uvid u službenu dokumentaciju nadležnih organa i pravnih lica i da od njih zatraži da mu se dostave potrebni podaci.

Poverenik ima svojstvo službenog lica i sva prava i dužnosti koja proizilaze iz tog svojstva.

Poverenik ima službenu legitimaciju I SLUŽBENU ZNAČKU čiju sadržinu i izgled propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Prava, obaveze i zaštita lica prema kojem se sprovodi izvršenje.

PRVI RAZGOVOR

ČLAN 6A

NAKON DOSTAVLJANJA PRAVNOSNAŽNE I IZVRŠNE ODLUKE SUDA, POVERENIK POZIVA NA PRVI RAZGOVOR LICE PREMA KOJEM SE SPROVODI IZVRŠENJE KUĆNOG ZATVORA.

POVERENIK PISMENO NALAŽE LICU IZ STAVA 1. OVOG ČLANA DA SE ODREĐENOG DANA JAVI U POVERENIČKU KANCELARIJU NA PRVI RAZGOVOR, KAKO BI ODREDIO DATUM ZAPOČINJANJA IZVRŠENJA KRIVIČNE SANKCIJE.

AKO SE LICE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA NE JAVI NA PRVI RAZGOVOR U POVERENIČKU KANCELARIJU U ROKU OD TRI DANA OD DANA KADA JE TREBALO DA SE JAVI, POVERENIK OBAVEŠTAVA NADLEŽNI SUD.

U SLUČAJU IZ STAVA 3. OVOG ČLANA SUD NAREĐUJE DOVOĐENJE, A AKO SE LICE KRIJE ILI JE U BEKSTVU, NAREĐUJE IZDAVANJE POTERNICE I O TOME OBAVEŠTAVA POVERENIKA.

Član 7.

Lice prema kojem se sprovodi izvršenje ostvarivaće svoju zdravstvenu zaštitu prema opštim propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Lice prema kojem se sprovodi izvršenje može promeniti mesto prebivališta ili boravišta samo uz saglasnost organa čijom je odlukom određeno sprovođenje izvršenja. Molba za saglasnost za promenu prebivališta ili boravišta podnosi se preko povereničke kancelarije.

LICE PREMA KOJEM SE SPROVODI IZVRŠENJE DUŽNO JE DA NADOKNADI ŠTETU UPRAVI, ZA OŠTEĆENJE ILI UNIŠTENJE UREĐAJA ZA LOCIRANJE, KOJU PROUZROKUJE NAMERNO ILI KRAJNJOM NEPAŽNjom.

Lice prema kojem se sprovodi izvršenje ima pravo prigovora direktoru Uprave na rad Poverenika, ako smatra da su postupanjem Poverenika povređena njegova prava.

Poverenik je dužan da pismeno odgovori na navode iz prigovora u roku od tri dana od dana prijema prigovora.

Direktor Uprave odluku o prigovoru doneće u roku od osam dana od dana prijema prigovora.

Protiv pojedinačnih akata direktora Uprave kojima se rešava o pravima i obavezama lica prema kojem se sprovodi izvršenje dozvoljena je sudska zaštita, koju u skladu sa ovim zakonom obezbeđuje sudija za izvršenje krivičnih sankcija (u daljem tekstu: sudija za izvršenje).

PRAVO NA BORAVAK VAN PROSTORIJA

ČLAN 17A

OKRIVLJENI PREMA KOME SE PRIMENJUJE MERA KUĆNOG PRITVORA IMA PRAVO NA BORAVAK VAN PROSTORIJA U KOJIMA SE PRIMENJUJE MERA U TRAJANJU OD NAJVIŠE JEDAN ČAS DNEVNO U PERIODU OD 7 DO 17 ČASOVA.

AKO SE UTVRDI ZLOUPOTREBA PRAVA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA SUD ĆE, NA OBRAZLOŽENI PREDLOG POVERENIKA, DONETI ODLUKU O ODUZIMANJU TOG PRAVA.

PROTIV ODLUKE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA OKRIVLJENI MOŽE IZJAVITI ŽALBU U ROKU OD TRI DANA OD DANA DOSTAVLJANJA VANRASPRAVNOM VEĆU ISTOG SUDA.

ŽALBA IZ STAVA 3. OVOG ČLANA NE ZADRŽAVA IZVRŠENJE ODLUKE.

Član 23.

Osuđeni kome je određen kućni zatvor ne sme napuštati prostorije u kojima stanuje, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Osuđeni iz stava 1. ovog člana ima pravo na boravak van prostorija u kojima stanuje u trajanju od najviše dva časa dnevno u periodu od 7 do 17 časova.

Direktor Uprave, na obrazloženi predlog Poverenika, doneće odluku o oduzimanju prava iz stava 2. ovog člana ako se utvrdi da je došlo do zloupotrebe tog prava.

Protiv odluke direktora Uprave iz stava 3. ovog člana osuđeni može izjaviti žalbu u roku od tri dana od dana dostavljanja sudiji za izvršenje.

Žalba iz stava 4. ovog člana ne zadržava izvršenje odluke.

OSUĐENI MOŽE NAPUSTITI PROSTORIJE U KOJIMA STANUJE NA POZIV SUDA ILI DRUGOG DRŽAVNOG ORGANA. POVERENIK POZIV DOSTAVLJA POVERENIČKOJ SLUŽBI, A VREME KOJE JE OSUĐENI PROVEO VAN PROSTORIJA U KOJIMA STANUJE EVIDENTIRA SE U LISTI PRAĆENJA I U DOSIJEU KOJI SE VODI U POVERENIČKOJ SLUŽBI U ELEKTRONSKOJ FORMI.

Član 24.

Odlukom direktora Uprave osuđeni može napustiti prostorije u kojima stanuje u sledećim slučajevima:

1) zbog pružanja nužne medicinske pomoći osuđenom ili članu njegovog porodičnog domaćinstva, ako je za pružanje medicinske pomoći neophodno napuštanje prostorija;

2) radi odlaska na posao, ako krivično delo za koje je osuđen nije u vezi sa radom;

3) radi pohađanja nastave tokom redovnog školovanja;

4) zbog odazivanja na poziv državnog organa;

5) zbog odlaska na polaganje ispita;

6) zbog teške, akutne ili hronične bolesti, radi odlaska na redovne zdravstvene preglede ili stacionarnog lečenja;

7) zbog svog venčanja ili venčanja krvnog srodnika do drugog stepena srodstva;

8) zbog smrti bliskog srodnika;

9) zbog obaveze staranja prema članovima uže porodice predviđene zakonom, u slučaju da tu obavezu ne može da obavlja drugo lice;

10) zbog sezonskih poljoprivrednih radova, ako se osuđeni bavi poljoprivredom kao stalnom delatnošću;

11) zbog drugih naročito opravdanih razloga za koje osuđeni može podneti obrazloženu molbu.

Odluku o dozvoli napuštanja prostorija u kojima osuđeni stanuje, u slučajevima iz stava 1. ovog člana, donosi direktor Uprave, na molbu osuđenog.

Osuđeni podnosi molbu preko Poverenika koji je sa mišljenjem o osnovanosti dostavlja Povereničkoj službi.

Sa odlukom o dozvoli napuštanja prostorija u kojima osuđeni stanuje upoznaje se sud i mesno nadležna policijska uprava.

Član 62.

Stručni nadzor nad izvršenjem vanzavodskih sankcija i mera obavljaju ovlašćena lica u sastavu ~~Povereničke službe~~ UPRAVE.

Ovlašćeno lice iz stava 1. ovog člana može naložiti mere i odrediti rokove za otklanjanje uočenih nedostataka.

O obavljenom nadzoru sastavlja se zapisnik koji može sadržati i predlog mera za poboljšanje rada.

Zapisnik o izvršenom nadzoru dostavlja se rukovodiocu Povereničke službe i direktoru Uprave.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo pravde

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera

Draft Law on Amendment to the Law of Enforcement of Alternative Sanctions and Measures

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII. – Pravosuđe, sloboda i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Naslov VII. – Pravosuđe, sloboda i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

- Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost

5. Ako ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

- Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

- /

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

- Ne

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

- /